

Bruselj, 14. marec 2019
(OR. en)

7456/19

**Medinstitucionalna zadeva:
2018/0247(COD)**

**ELARG 8
COWEB 46
CFSP/PESC 213
RELEX 258
FIN 233
CADREFIN 150
CODEC 670
POLGEN 49
MIGR 33**

DOPIS

Pošiljatelj:	predsedstvo
Prejemnik:	Svet
Št. predh. dok.:	7210/19
Zadeva:	Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA II) (prva obravnava) – delni splošni pristop

I. UVOD

1. Komisija je 14. junija 2018 predložila predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA III)¹ v okviru razdelka 6 („Sosedstvo in svet“) večletnega finančnega okvira 2021–2027.

¹ 10184/18 + ADD 1 + ADD 2

2. Glede na predlog Komisije naj bi z IPA III upravičenke podprli pri sprejemanju in izvajanju političnih, institucionalnih, pravnih, upravnih, socialnih in gospodarskih reform, ki so potrebne, da bi te upravičenke spoštovale vrednote Unije in se postopno uskladile s pravili, standardi, politikami in praksami Unije z namenom pridobitve članstva Unije v prihodnosti. IPA III zagotavlja kontinuiteto z IPA II (ki se nanaša na obdobje 2014–2020) in dopolnjevanje z drugimi instrumenti Unije (zlasti z instrumentom za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje) in politikami (npr. na področju migracij in podnebnih sprememb). Predlagana finančna sredstva za IPA III za obdobje 2021–2027 znašajo 14 500 000 000 EUR (v tekočih cenah).

II. DELO V DRUGIH INSTITUCIJAH

3. V Evropskem parlamentu je bil dosje dodeljen Odboru za zunanje zadeve (AFET), ki je za soporočevalca določil Joséja Ignacia Salafranco Sáncheza-Neyro (EPP, ES) in Knuta Fleckensteina (S&D, DE). Osnutek poročila, ki sta ga predložila soporočevalca, je AFET sprejel 4. februarja 2019, EP pa naj bi ga sprejel na svojem plenarnem zasedanju od 25. do 28. marca 2019.
4. Evropski ekonomsko-socialni odbor je svoje mnenje sprejel na plenarnem zasedanju 12. decembra 2018²,
5. Odbor regij pa je svojega sprejel na plenarnem zasedanju 5. in 6. decembra 2018³.

² 15601/18

³ 15622/18

III. DELO V OKVIRU PRIPRAVLJALNIH TELES SVETA

6. Komisija je Delovni skupini za širitev in države, s katerimi potekajo pogajanja za pristop k EU (COELA), predlog prvič predstavila 3. julija 2018. COELA je o predlogu prvič na splošno razpravljala 10. julija 2018, potem pa še na več poznejših sejah pod avstrijskim predsedstvom, na katerih so pogajanja znatno napredovala. Coreperju je bilo poročilo o napredku predloženo 19. decembra 2018⁴.
7. V času romunskega predsedovanja se je delo nadaljevalo na več sejah COELA februarja in marca 2019, na katerih so razpravljali o preostalih odprtih vprašanjih in nadalje revidirali besedilo, da bi upoštevali pomisleke delegacij. Vpeljane spremembe so povezane zlasti z vprašanji preglednosti in vključevalnosti postopka odločanja v okviru Odbora IPA, njihov namen pa je zagotoviti, da bodo države članice imele na voljo ustrezne informacije ter da bodo v zadostni meri upoštevani njihovo sodelovanje in strateške smernice. V zvezi s procesom priprave programov IPA je bil cilj zagotoviti, da bo pomoč upravičenkam prožna in predvidljiva, da bo nagrajevala uspešnost, obenem pa tudi izpolnjevala potrebe manj uspešnih upravičenk, ter da bo pomoč mogoče prilagajati, če bi upravičenke na področjih, ki jih zajema pristop, v skladu s katerim se najprej obravnavajo temeljne prvine, bistveno nazadovale ali nikakor ne bi dosegale napredka.
8. Treba bi bilo opozoriti, da predlagana uredba spada v sveženj predlogov, povezanih z večletnim finančnim okvirom (VFO) 2021–2027, in je zato odvisna od rezultata zadevnih horizontalnih pogajanj. Glede na to je v besedilu iz priloge k temu dopisu referenčni znesek iz člena 4(1) naveden v oglatih oklepajih. Med oglatimi oklepaji so navedene tudi določbe horizontalne narave, ki so izključene iz predlaganega delnega splošnega pristopa, dokler ne bo dosežen nadaljnji napredek glede VFO: te določbe se nanašajo na skupni cilj glede odhodkov proračuna EU za podporo podnebnih ciljev (uvodna izjava 13), zaščito proračuna Unije v primeru splošnih pomanjkljivosti v zvezi z načelom pravne države v državah članicah in tretjih državah (uvodna izjava 23) ter stopnjo sofinanciranja Unije (člen 9(2)).

⁴ 15532/18

9. V oglatih oklepajih so navedeni še nekateri drugi deli predloga. Ti se v glavnem nanašajo na sklice na pravne akte, o katerih razprava še poteka (npr. uredba o instrumentu za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – uredba NDICI in uredba o evropskem teritorialnem sodelovanju – uredba ETC), in jih bo morda treba posodobiti ob koncu pogajanj. Nekaj določb je tesno povezanih z določbami iz teh drugih pravnih aktov in bi jih bilo treba upoštevati v zadevnem besedilu v poznejši fazi, potem ko bodo zaključene razprave o teh drugih pravnih aktih. To velja zlasti za člen 11 (skupaj z ustreznima uvodnima izjavama 27 in 28) ter člen 17.
10. Odbor stalnih predstavnikov je 13. marca 2019 preučil kompromisno besedilo predsedstva. Predsedstvo se je po razpravi strinjalo, da bo vneslo še nekaj dodatnih sprememb besedila, predvsem v uvodni izjavi 6b in 13, členu 7a(5) in Prilogi I⁵. Razprava je pokazala, da je kompromisno besedilo predsedstva dobra podlaga za dosego dogovora o delnem splošnem pristopu.

IV. ZAKLJUČEK

11. Glede na navedeno naj Svet na seji 19. marca 2019 doseže dogovor o delnem splošnem pristopu glede besedila iz priloge k temu dopisu. Delni splošni pristop bo predstavljal mandat za prihodnja pogajanja z Evropskim parlamentom v okviru rednega zakonodajnega postopka.

⁵ Te spremembe so v prilogi k temu dopisu podčrtane.

2018/0247 (COD)

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA
o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA III)⁶

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 212(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora⁷,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij⁸,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Uredba (EU) št. 231/2014⁹ preneha veljati 31. decembra 2020. Da bi ohranili učinkovitost zunanjskega delovanja Unije, bi bilo treba ohraniti okvir za načrtovanje in zagotavljanje zunanje pomoči.

⁶ Spremembe predloga Komisije v tem dokumentu so označene s ***krepkim poševnim tiskom*** in znakom [...], spremembe glede na prejšnjo različico besedila pa so tudi **podčrtane**.

⁷ UL C , , str. .

⁸ UL C , , str. .

⁹ Uredba (EU) št. 231/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA II) (UL L 77, 15.3.2014, str. 11).

- (2) Cilji instrumenta za predpristopno pomoč se precej razlikujejo od splošnih ciljev zunanjega delovanja Unije, saj je namen tega instrumenta pripraviti upravičenke iz Priloge I na prihodnje članstvo v Uniji in jih podpreti v pristopnem procesu. Zato je namenski instrument za podporo širitve nepogrešljiv, vendar je treba zagotoviti, da se dopolnjuje s splošnimi cilji zunanjega delovanja Unije in zlasti z instrumentom za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje (v nadaljnjem besedilu: NDICI).
- (3) Člen 49 Pogodbe o Evropski uniji (v nadaljnjem besedilu: PEU) določa, da lahko za članstvo v Uniji zaprosi vsaka evropska država, ki podpira vrednote spoštovanja človekovega dostojanstva, svobode, demokracije, enakosti, pravne države in spoštovanja človekovih pravic, vključno s pravicami pripadnikov manjšin, ter si prizadeva za njihovo spodbujanje. Evropska država, ki je zaprosila za pristop k Uniji, lahko postane članica samo, ko je potrjeno, da izpolnjuje merila za članstvo, ki jih je določil Evropski svet v Københavnu junija 1993 (v nadaljnjem besedilu: københavnska merila), ter pod pogojem, da ima Unija zmogljivost za vključitev nove članice. Københavnska merila se nanašajo na stabilnost institucij, ki zagotavljajo demokracijo, pravno državo, človekove pravice ter spoštovanje in zaščito manjšin, na obstoj delujočega tržnega gospodarstva in sposobnost obvladovanja pritiskov konkurence in tržnih sil v Uniji ter na zmožnost prevzema ne le pravic, ampak tudi obveznosti iz Pogodb, vključno z zavezanostjo ciljem politične, ekonomske in monetarne unije.

- (4) Širitveni proces temelji na uveljavljenih merilih ter poštenih in strogih pogojih. Vsaka upravičenka je ocenjena glede na lastne dosežke. Cilj ocenjevanja doseženega napredka in ugotavljanja pomanjkljivosti je upravičenkam iz Priloge I zagotoviti spodbude in smernice za nadaljnje prizadevanje pri sprejemanju potrebnih daljnosežnih reform. Da bi se možnost širitve uresničila, je trdna zavezanost načelu, da se najprej obravnavajo temeljne prvine¹⁰, še naprej bistvenega pomena. Napredek v pristopnem procesu je odvisen od spoštovanja vrednot Unije v vsaki posamezni prosilki in od njene zmožnosti, da izvede potrebne reforme za uskladitev svojih političnih, institucionalnih, pravnih, upravnih in gospodarskih sistemov s pravili, standardi, politikami in praksami v Uniji.
- (5) Širitvena politika Unije je naložba v mir, varnost in stabilnost v Evropi ***ter izboljšuje položaj Unije pri odzivanju na svetovne izzive***. Zagotavlja ***tudi*** večje gospodarske in trgovinske priložnosti v obojestransko korist Unije in držav prosilk. Možnost članstva Unije ima pomemben preobrazbeni učinek, saj vključuje pozitivne demokratične, politične, gospodarske in družbene spremembe.
- (5a) Sprejemanje temeljnih evropskih vrednot in zavezanost tem vrednotam je izbira, ki je bistvena za vse partnerice, ki želijo postati članice EU. Unija v skladu s tem pričakuje, da bodo partnerice prevzele odgovornost in se v celoti zavezale evropskim vrednotam in odločnim prizadevanjem za potrebne reforme v korist svojih državljanov. To vključuje postopno usklajevanje s skupno zunanjo in varnostno politiko Unije, zlasti kar zadeva vprašanja, pri katerih so v igri pomembni skupni interesi, denimo omejevalni ukrepi in obravnavanje hibridnih groženj.***

¹⁰ Pristop, v skladu s katerim se najprej obravnavajo temeljne prvine, povezuje pravno državo in temeljne pravice z dvema drugima ključnima področjema v pristopnem procesu: z ekonomskim upravljanjem (okrepljen poudarek na gospodarskem razvoju in večji konkurenčnosti) ter s krepitvijo demokratičnih institucij in reformo javne uprave. Vsaka od navedenih treh temeljnih prvin je odločilnega pomena za reformne procese v državah kandidatkah in potencialnih kandidatkah ter obravnava ključne pomisleke državljanov.

- (6) Evropska komisija je v svojem sporočilu „*Verodostojna širitvena perspektiva in okrepljeno sodelovanje EU z Zahodnim Balkanom*“¹¹ ponovno potrdila trdno, na dosežkih temelječo možnost članstva v EU za Zahodni Balkan. To je močna spodbuda za celoten Zahodni Balkan in znak zavezanosti EU k njegovi evropski prihodnosti.
- (6a) *Evropska unija in njene države članice so v Izjavi iz Sofije in v Sofijski agendi prednostnih nalog za EU in Zahodni Balkan ponovno poudarile, da na podlagi tozadevnih vidikov sporočila Komisije, sprejetega 6. februarja 2018, odločno podpirajo evropsko perspektivo Zahodnega Balkana ter si prizadevajo za hitrejše izboljševanje življenja državljanov na področju povezljivosti in varnosti. Ukrepi v okviru te uredbe bi morali prispevati k uresničevanju teh zavez.***
- (6b) *Evropski svet je Albaniji, Črni gori, Islandiji¹², Republiki Severni Makedoniji, Srbiji in Turčiji dodelil status države kandidatke. Potrdil je evropsko perspektivo Zahodnega Balkana. Brez poseganja v stališča o statusu ali katero koli prihodnjo odločitev, ki jo bo sprejel Evropski svet ali Svet, se lahko tiste upravičenke, za katere velja taka evropska perspektiva in ki nimajo dodeljenega statusa države kandidatke, štejejo za potencialne kandidatke le za namen te uredbe.***

¹¹ COM(2018) 65 final, na voljo na spletnem naslovu <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52018DC0065&rid=1>.

¹² *Marca 2015 je vlada Islandije zaprosila EU, naj Islandije ne obravnava več kot države kandidatke, čeprav prošnje za članstvo Islandije uradno ni umaknila.*

- (7) Pomoč bi bilo treba zagotoviti tudi v skladu s sporazumi, ki jih je Unija sklenila z upravičenkami iz Priloge I. Zlasti bi se morala pomoč osredotočiti na podporo upravičenk iz Priloge I pri okrepitvi njihovih demokratičnih institucij in pravne države, reformiranju sodstva in javne uprave, spoštovanju temeljnih pravic ter spodbujanju enakosti spolov, strpnosti, socialnega vključevanja in nediskriminacije. Pomoč bi morala prav tako podpirati ključna načela in pravice, kot so opredeljeni v evropskem stebru socialnih pravic¹³.
- (7a) *Dobri sosedski odnosi in regionalno sodelovanje so bistveni elementi širitvenega procesa, zato [...] bi morala pomoč še naprej podpirati tudi [...] prizadevanja upravičenk iz Priloge I za spodbujanje regionalnega, makroregionalnega in čezmejnega sodelovanja ter teritorialnega razvoja, med drugim na podlagi izvajanja makroregionalnih strategij Unije. Okrepiti bi morala tudi njihov gospodarski in socialni razvoj ter gospodarsko upravljanje in tako podpreti program pametne, trajnostne in vključujoče rasti, med drugim s spodbujanjem regionalnega razvoja, kmetijstva in razvoja podeželja, socialnih politik in politik zaposlovanja, [...] razvoja digitalnega gospodarstva in družbe **ter razvoja in inovacij**, tudi [...] v sklopu vodilne pobude Digitalna agenda za Zahodni Balkan.***
- (7b) *Posebno pozornost bi bilo treba nameniti ustvarjanju dodatnih priložnosti za mlade, tudi mlade zaposlene, hkrati pa zagotoviti, da to prispeva k družbeno-gospodarskemu razvoju upravičenk iz Priloge I. Cilj pomoči v okviru te uredbe bi moralo biti tudi reševanje problema bega možganov.***
- (8) Unija bi morala na podlagi izkušenj svojih držav članic podpirati upravičenke iz Priloge I na poti k pristopu. To sodelovanje bi moralo biti namenjeno predvsem izmenjavi izkušenj, ki so jih države članice pridobile v procesu reform.

¹³ Evropski steber socialnih pravic so 17. novembra 2017 na socialnem vrhu za pravična delovna mesta in rast v Göteborgu svečano razglasili Evropski parlament, Svet in Komisija.

- ([...] **8a**) Krepitev pravne države, vključno z bojem proti korupciji in organiziranemu kriminalu, in dobro upravljanje, vključno z reformo javne uprave, ostajata ključna izziva v večini upravičenk iz Priloge I ter sta bistvena za njihovo približevanje Uniji in pozneje za prevzem vseh obveznosti članstva Unije. Glede na dolgoročnojšo naravo reform na teh področjih in potrebo po doslednem doseganju rezultatov bi se bilo treba s finančno pomočjo na podlagi te uredbe v čim zgodnejši fazi odzvati na zahteve, ki so naložene upravičenkam iz Priloge I.
- ([...] **8b**) Komisija bi morala v skladu z načelom participativne demokracije v vsaki od upravičenk iz Priloge I spodbujati izvajanje parlamentarnega nadzora.
- (9) Močnejše strateško in operativno sodelovanje med Unijo in upravičenkami iz Priloge I na področju varnosti je ključnega pomena za učinkovito in uspešno obravnavanje varnostnih in terorističnih groženj.
- (10) Nujno je treba dodatno okrepiti **mednarodno in regionalno** sodelovanje na področju migracij, med drugim je treba **nadalje utrditi** zmogljivosti za upravljanje meja **in migracij**, zagotoviti dostop do mednarodne zaščite, izmenjevati relevantne informacije, [...] ojačiti nadzor meje in si še naprej prizadevati [...] **za boj proti nezakonitim** migracijam[...] ter proti trgovini z ljudmi in tihotapljenju migrantov.
- (10a) *Izboljšati bi bilo treba komunikacijske zmogljivosti upravičenk iz Priloge I, da bi zagotovili, da bo javnost podpirala vrednote EU ter koristi in obveznosti, ki jih prinaša članstvo v Uniji, in da bo te vrednote, koristi in obveznosti tudi razumela, hkrati pa bi bilo treba obravnavati vprašanje dezinformiranja.***

- (13) Upravičenke iz Priloge I morajo biti bolj pripravljene, da se odzovejo na svetovne izzive, kot so trajnostni razvoj in podnebne spremembe, ter se uskladiti s prizadevanji Unije za obravnavanje teh vprašanj. Glede na pomembnost obvladovanja podnebnih sprememb v skladu z zavezami Unije za izvajanje Pariškega sporazuma in ciljev za trajnostni razvoj bi moral ta program prispevati k vključevanju podnebnih ukrepov v vse politike Unije in k doseganju skupnega cilja, da se [25 %] odhodkov proračuna EU nameni podpori podnebnih ciljev. Pričakuje se, da bo na podlagi ukrepov v okviru tega programa [...] [16 %]¹⁴ skupnih finančnih sredstev programa namenjenih podnebnim ciljem. Ustrezni ukrepi bodo opredeljeni med pripravo in izvajanjem programa, skupni prispevek iz tega programa pa bi moral biti predmet ustreznih postopkov ocenjevanja in pregleda.
- (14) Ukrepi na podlagi tega instrumenta bi morali podpirati izvajanje agende Združenih narodov za trajnostni razvoj do leta 2030 kot univerzalne agende, h kateri so EU in njene države članice v celoti zavezane in ki so jo potrdile vse upravičenke iz Priloge I.
- (15) V tej uredbi so določena finančna sredstva za celotno obdobje njene uporabe, ki bodo v okviru letnega proračunskega postopka za Evropski parlament in Svet pomenila prednostni referenčni znesek v smislu [sklicevanje se ustrezno posodobi v skladu z novim medinstitucionalnim sporazumom: točke 17 Medinstitucionalnega sporazuma z dne 2. decembra 2013 med Evropskim parlamentom, Svetom in Komisijo o proračunski disciplini, sodelovanju v proračunskih zadevah in dobrem finančnem poslovanju¹⁵].

¹⁴ **Ta odstotek bo nadalje obravnavan v okviru uredbe IPA III, pri čemer bo upoštevan izid horizontalnih razprav o VFO v zvezi s splošnimi podnebnimi cilji.**

¹⁵ Sklic se posodobi: UL C 373, 20.12.2013, str. 1. Sporazum je na voljo na spletnem naslovu https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2013.373.01.0001.01.SLV&toc=OJ:C:2013:373:TOC.

- (16) Komisija in države članice bi morale zagotoviti skladnost, doslednost in dopolnjevanje svoje pomoči, zlasti z rednimi posvetovanji in pogostimi izmenjavami informacij v različnih fazah cikla zagotavljanja pomoči. Sprejeti bi bilo treba tudi potrebne ukrepe za izboljšanje usklajevanja in dopolnjevanja z drugimi donatorji, med drugim z rednimi posvetovanji. ***Komisija in države članice bi morale okrepiti tudi usklajevanje na lokalni ravni, da bi zagotovile, da bodo lahko države članice poučeno sodelovale pri celotnem procesu priprave programov in bolje uresničevale svojo vlogo v Odboru IPA.*** Civilna družba bi morala imeti večjo vlogo v programih, ki jih izvajajo vladni organi, pa tudi kot neposredna prejemnica pomoči Unije.
- (17) Komisija bi morala za čas trajanja večletnega finančnega okvira Unije za obdobje od 2021 do 2027 pripraviti programski okvir, v katerem bi v sodelovanju z upravičenkami iz Priloge I na podlagi [...] ***okvira širitvene politike, ki sta ga opredelila Evropski svet in Svet, in*** [...] posebnih potreb ***upravičenk*** ter v skladu s splošnimi in specifičnimi cilji iz te uredbe in ob upoštevanju ustreznih nacionalnih strategij opredelila prednostne ukrepe za uresničevanje ciljev na ustreznih področjih politike, na katerih se bo zagotavljala pomoč na podlagi te uredbe. V programskem okviru bi bilo treba opredeliti področja, na katerih se bo zagotavljala pomoč, ter določiti okvirne dodelitve sredstev po posameznih področjih podpore, vključno z oceno odhodkov, povezanih s podnebjem.

- (18) V interesu Unije je, da upravičenkam iz Priloge I pomaga pri prizadevanjih za izvedbo reform z namenom, da postanejo članice Unije. Pomoč bi bilo treba upravljati tako, da bi bila trdno usmerjena v rezultate, *njen obseg in intenzivnost pa bi morala biti odvisna od uspešnosti upravičenk; med drugim bi morali v ta namen spodbujati zavezanost upravičenk reformam – zlasti na področju pravne države in temeljnih pravic, krepitve demokratičnih institucij in javne uprave ter gospodarskega razvoja in konkurenčnosti – in napredku pri izvajanju teh reform [...] . Prav tako bi morala pomoč zagotavljati predvidljivost in uravnoteženost med upravičenkami, pri čemer bi se upoštevale njihove posebne razmere, potrebe in zmogljivosti, pa tudi podpora, zagotovljena v okviru predhodnih instrumentov.*
- (18a) *Če je iz zadevnih kazalnikov razvidno, da upravičenka iz Priloge I bistveno nazaduje ali da nikakor ne dosega napredka na področjih, ki jih zajema pristop, v skladu s katerim se najprej obravnavajo temeljne prvine, bi bilo treba ustrezno spremeniti obseg in intenzivnost pomoči, pri čemer to ne bi smelo vplivati na pooblastila Sveta, da na podlagi odločitve o prekinitvi ali omejitvi – delni ali popolni – gospodarskih in finančnih odnosov z eno ali več tretjimi državami v skladu s členom 215 PDEU sprejme omejevalne ukrepe, in na pooblastilo Komisije, da v skladu s finančno uredbo začasno ustavi plačila ali izvajanje sporazumov o financiranju.*
- (18b) *Da bi lahko države članice Odboru IPA zagotavljale ustrezne strateške smernice, bi morala Komisija vsako leto oceniti izvajanje programskega okvira IPA, pri tem pa opisati, kako sta bila udeležena pristop uspešnosti ter pristop pravičnega deleža in uspešnosti. Ta ocena bi morala vključevati tudi stanje glede ravni financiranja za posamezen cilj in za posamezno upravičenko iz Priloge I. Obenem bi morala Odboru IPA omogočiti, da ima ustrezne informacije, in zagotavljati smernice glede spreminjanja obsega in intenzivnosti pomoči.*

- (19) Prehod od neposrednega upravljanja predpristopnih sredstev s strani Komisije k posrednemu upravljanju s strani upravičenk iz Priloge I bi moral biti postopen in v skladu z ustreznimi zmogljivostmi teh upravičenk. ***Če upravičenka iz Priloge I ne bi izpolnjevala zadevnih obveznosti in sredstev Unije ne bi upravljala v skladu z veljavnimi pravili, načeli in cilji, bi ga morali v zvezi z specifičnimi področji ali programi razveljaviti.*** Pri zagotavljanju pomoči bi bilo treba še naprej uporabljati strukture in instrumente, ki so se izkazali kot koristni v predpristopnem procesu.
- (20) Unija bi si morala prizadevati za najučinkovitejšo možno uporabo razpoložljivih virov in s tem za optimizacijo učinka svojega zunanjega delovanja. V ta namen bi bilo treba zagotoviti povezovanje in dopolnjevanje instrumentov Unije za zunanje financiranje ter ustvariti sinergije z drugimi politikami in programi Unije, ***kot je Obzorje Evropa, Erasmus, Ustvarjalna Evropa ali Instrument za povezovanje Evrope.*** To po potrebi vključuje skladnost in dopolnjevanje z makrofinančno pomočjo.
- (21) Da bi se v največji možni meri povečal učinek kombiniranega posredovanja za doseganje skupnega cilja, bi moralo biti na podlagi te uredbe mogoče prispevati k ukrepom na podlagi drugih programov, če le prispevki ne krijejo istih stroškov.
- (22) Sredstva iz te uredbe bi bilo treba uporabiti za financiranje ukrepov v okviru mednarodne razsežnosti programov Erasmus, ki bi se morali izvajati v skladu z uredbo Erasmus¹⁶.

¹⁶ Nova uredba Erasmus.

- (23) Za to uredbo bi se morala uporabljati horizontalna finančna pravila, ki sta jih sprejela Evropski parlament in Svet na podlagi člena 322 Pogodbe o delovanju Evropske unije. Ta pravila so določena v finančni uredbi, pri čemer določajo zlasti postopek za pripravo in izvrševanje proračuna prek nepovratnih sredstev, javnih naročil, nagrad, posrednega izvrševanja, finančne pomoči, proračunske podpore, skrbniških skladov, finančnih instrumentov in proračunskih jamstev ter urejajo nadzor odgovornosti finančnih akterjev. [Pravila, sprejeta na podlagi člena 322 PDEU, se nanašajo tudi na zaščito proračuna Unije v primeru splošnih pomanjkljivosti v zvezi z načelom pravne države v državah članicah in tretjih državah, saj je spoštovanje tega načela bistveno za dobro finančno poslovanje in učinkovito financiranje EU.]
- (24) Vrste financiranja in načine izvajanja na podlagi te uredbe bi bilo treba izbrati na podlagi tega, v kolikšnem obsegu se lahko z njimi dosežejo specifični cilji ukrepov in rezultati ob upoštevanju zlasti stroškov kontrol, upravnega bremena in pričakovanega tveganja neizpolnjevanja obveznosti. To bi moralo vključevati razmislek o uporabi pavšalnih zneskov, pavšalnih stopenj in stroškov na enoto ter financiranja, ki ni povezano s stroški, kot je določeno v členu 125(1) finančne uredbe.
- (25) Unija bi morala za izvajanje zunanjih ukrepov še naprej uporabljati skupna pravila. Pravila in postopki za izvajanje instrumentov Unije za financiranje zunanjega delovanja so določena v Uredbi (EU) št. [NDICI] Evropskega parlamenta in Sveta. Določiti bi bilo treba še dodatne podrobne določbe za obravnavanje posebnih razmer, zlasti na področjih čezmejnega sodelovanja, kmetijstva in razvoja podeželja.

- (26) Zunanji ukrepi se pogosto izvajajo v izredno nestabilnem okolju, ki zahteva nenehno in hitro prilagajanje spreminjajočim se potrebam partnerjev Unije in globalnim izzivom, kot so človekove pravice, demokracija in dobro upravljanje, varnost in stabilnost, podnebne spremembe in okolje ter nedovoljene migracije in temeljni vzroki zanje. Združevanje načela predvidljivosti s potrebo po hitrem odzivanju na nove potrebe posledično pomeni, da je treba prilagoditi finančno izvajanje programov. Da bi se povečala sposobnost Unije za odzivanje na nepredvidene potrebe ob hkratnem spoštovanju načela, da se proračun EU določa vsako leto, bi morala ta uredba ohraniti možnost uporabe prožnosti, ki jih finančna uredba že dovoljuje za druge politike, tj. prenose in ponovno dodeljevanje dodeljenih sredstev, s čimer bi se zagotovila učinkovita poraba sredstev EU za državljane EU in tudi za upravičenke iz Priloge I, tako da bi bil za posredovanje v okviru zunanjega delovanja EU na voljo kar največji možni obseg sredstev.
- [(27) Novi Evropski sklad za trajnostni razvoj plus (EFSD+), ki nadgrajuje svojega predhodnika, bi moral pomeniti celovit finančni sveženj, ki zagotavlja zmogljivost financiranja v obliki nepovratnih sredstev, proračunskih jamstev in drugih finančnih instrumentov po vsem svetu, tudi upravičenkam iz Priloge I. Upravljanje operacij, ki se izvajajo na podlagi te uredbe, bi moral še naprej zagotavljati naložbeni okvir za Zahodni Balkan.
- (28) Jamstvo za zunanje delovanje bi moralo podpirati operacije EFSD+, instrument IPA III pa bi moral prispevati k potrebam po oblikovanju rezervacij v zvezi z operacijami v korist upravičenk iz Priloge I, vključno z oblikovanjem rezervacij in obveznostmi, ki izhajajo iz posojil v obliki makrofinančne pomoči.]
- (29) Zagotoviti je treba, da se programi čezmejnega sodelovanja izvajajo skladno z okvirom, opredeljenim v programih za zunanje delovanje, ter predpisi za teritorialno sodelovanje. Posebne določbe o sofinanciranju bi morale biti določene v tej uredbi.

- (30) Letni in večletni akcijski načrti ter ukrepi iz člena 8 so programi dela v skladu s finančno uredbo. Letne ali večletne akcijske načrte sestavljajo sklopi ukrepov, ki so združeni v posamezen dokument.
- (31) V skladu z *Uredbo (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta*¹⁷ (finančna uredba), Uredbo (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁸, Uredbo Sveta (Euratom, ES) št. 2988/95¹⁹, Uredbo Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96²⁰ in Uredbo Sveta (EU) 2017/1939²¹ bi bilo treba finančne interese Unije zaščititi s [...] sorazmernimi ukrepi, ki vključujejo preprečevanje, odkrivanje, odpravljanje in preiskovanje nepravilnosti, vključno z [...] goljufijami, povračilo izgubljenih, neupravičeno izplačanih ali nepravilno porabljenih sredstev ter po potrebi naložitev upravnih sankcij. Zlasti lahko v skladu z Uredbo (EU, Euratom) št. 883/2013 in Uredbo (Euratom, ES) št. 2185/96 Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF) izvaja upravne preiskave, vključno s pregledi in inšpekcijami na kraju samem, da bi ugotovil, ali je prišlo do goljufije, korupcije ali drugih nezakonitih ravnanj, ki škodijo finančnim interesom Unije. V skladu z Uredbo (EU) 2017/1939 lahko Evropsko javno tožilstvo (v nadaljnjem besedilu: EJT) preiskuje in preganja [...] **kazniva dejanja zoper** finančne interese **Unije**, [...] kot je določeno v Direktivi (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta²². V skladu s finančno uredbo mora vsaka oseba ali subjekt, ki prejema sredstva Unije, v celoti sodelovati pri zaščiti finančnih interesov Unije, podeliti potrebne pravice in dostop Komisiji, uradu OLAF, [...] EJT – **za tiste države članice, ki so**

¹⁷ *Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 (UL L 193, 30.7.2018, str. 1).*

¹⁸ Uredba (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. septembra 2013 o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF), ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1073/1999 Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe Sveta (Euratom) št. 1074/1999 (UL L 248, 18.9.2013, str. 1).

¹⁹ Uredba Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95 z dne 18. decembra 1995 o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti (UL L 312, 23.12.1995, str. 1).

²⁰ Uredba Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96 z dne 11. novembra 1996 o pregledih in inšpekcijah na kraju samem, ki jih opravlja Komisija za zaščito finančnih interesov Evropskih skupnosti pred goljufijami in drugimi nepravilnostmi (UL L 292, 15.11.1996, str. 2).

²¹ Uredba Sveta (EU) 2017/1939 z dne 12. oktobra 2017 o izvajanju okrepljenega sodelovanja v zvezi z ustanovitvijo Evropskega javnega tožilstva (EJT) (UL L 283, 31.10.2017, str. 1).

²² Direktiva (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2017 o boju proti goljufijam, ki škodijo finančnim interesom Unije, z uporabo kazenskega prava (UL L 198, 28.7.2017, str. 29).

vkjučene v okrepljeno sodelovanje v skladu z Uredbo (EU) 2017/1939 – in Evropskemu računskemu sodišču (v nadaljnjem besedilu: ERS) ter zagotoviti, da vse tretje osebe, ki so vključene v izvrševanje sredstev Unije, podelijo enakovredne pravice. Tudi upravičenke iz Priloge I bi morale o nepravilnostih, vključno z goljufijami, ki so bile predmet prve upravne ali sodne ugotovitve, nemudoma poročati Komisiji in jo obveščati o poteku upravnih in pravnih postopkov. Da bi bilo to poročanje usklajeno z dobrimi praksami v državah članicah, bi moralo potekati z elektronskimi sredstvi, tj. z uporabo sistema za upravljanje nepravilnosti, ki ga je vzpostavila Komisija.

[(32) [...]]

- (33) Da bi se zagotovili enotni pogoji za izvajanje te uredbe, zlasti glede posebnih pogojev in struktur za posredno upravljanje z upravičenkami iz Priloge I in glede izvajanja pomoči za razvoj podeželja, bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila. Navedena pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z [Uredbo (EU) št. 182/2011²³ Evropskega parlamenta in Sveta]. Pri vzpostavljanju enotnih pogojev za izvajanje te uredbe bi bilo treba upoštevati izkušnje, pridobljene z upravljanjem in izvajanjem dosedanje predpristopne pomoči. Te enotne pogoje bi bilo treba po potrebi spremeniti v skladu z novimi okoliščinami.
- (34) Odbor, ustanovljen na podlagi te uredbe, bi moral biti pristojen tudi za pravne akte in zaveze iz Uredbe (ES) št. 1085/2006²⁴ in Uredbe (EU) št. 231/2014 ter za izvajanje člena 3 Uredbe Sveta (ES) št. 389/2006²⁵.
- (35) Ta uredba bi morala začeti veljati [...] [dva] dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*, da bi se omogočila čim prejšnja uporaba njenih ukrepov –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

²³ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

²⁴ Uredba Sveta (ES) št. 1085/2006 z dne 17. julija 2006 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA) (UL L 210, 31.7.2006, str. 82).

²⁵ Uredba Sveta (ES) št. 389/2006 z dne 27. februarja 2006 o oblikovanju instrumenta finančne podpore za spodbujanje gospodarskega razvoja turške skupnosti na Cipru in o spremembah Uredbe Sveta (ES) št. 2667/2000 o Evropski agenciji za obnovo (UL L 65, 7.3.2006, str. 5).

POGLAVJE I

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Predmet urejanja

S to uredbo se vzpostavlja program „instrument za predpristopno pomoč“ (v nadaljnjem besedilu: instrument IPA III).

V njej so določeni cilji instrumenta, proračun za obdobje 2021–2027, oblike pomoči Unije in pravila za zagotavljanje take pomoči.

Člen 2

Oprelitev pojmov

V tej uredbi se uporablja naslednja opredelitev pojmov:

„čezmejno sodelovanje“ pomeni sodelovanje med državami članicami [...] in upravičenkami iz Priloge I, **kot je navedeno v točki (b) [člena 3(1) uredbe ETC²⁶]**, med dvema ali več upravičenkami iz Priloge I ali med upravičenkami iz Priloge I ter državami in ozemlji iz Priloge I k [uredbi NDICI] [...].

²⁶ COM(2018) 374 final – Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o posebnih določbah za cilj „evropsko teritorialno sodelovanje“ (Interreg), ki ga podpirajo Evropski sklad za regionalni razvoj in zunanji instrumenti financiranja.

Člen 3

Cilji instrumenta IPA III

1. Splošni cilj instrumenta IPA III je podpirati upravičenke iz Priloge I pri sprejemanju in izvajanju političnih, institucionalnih, pravnih, upravnih, socialnih in gospodarskih reform, ki so potrebne, da bi te upravičenke spoštovale vrednote Unije in se postopno uskladile s pravili, standardi, politikami in praksami Unije z namenom pridobitve članstva Unije **v prihodnosti**, kar bi prispevalo k njihovi stabilnosti, varnosti in blaginji.
2. Instrument IPA III ima naslednje specifične cilje:
 - (a) okrepiti pravno državo, demokracijo[...] **ter** spoštovanje človekovih pravic[...] in temeljnih [...]svoboščin; **to vključuje zlasti podporo reformi sodstva, okrepitev varnosti ter boj proti korupciji in organiziranemu kriminalu, spoštovanje mednarodnega prava, zagotavljanje za civilno družbo spodbudnega okolja, spoštovanje pravic pripadnikov manjšin in spodbujanje enakosti spolov**, pa tudi **podporo za** boljše upravljanje migracij, vključno z upravljanjem meja **in bojem proti nezakonitim migracijam**;
 - (b) povečati učinkovitost javne uprave ter podpreti strukturne reforme in dobro upravljanje na vseh ravneh;
 - (c) oblikovati pravila, standarde, politike in prakse upravičenk iz Priloge I v skladu s pravili, standardi, politikami in praksami Unije ter utrditi **regionalno sodelovanje**, spravo in dobre sosedske odnose, pa tudi medosebne stike in **strateško** komunikacijo;
 - (d) okrepiti gospodarski in socialni razvoj, **s posebnim poudarkom na mladih**, med drugim s povečano povezljivostjo **v vseh njenih razsežnostih** in regionalnim razvojem, razvojem kmetijstva in podeželja ter s socialnimi politikami in politikami zaposlovanja, okrepiti varstvo okolja, povečati odpornosti na podnebne spremembe, pospešiti prehod na nizkoogljično gospodarstvo ter razviti digitalno gospodarstvo in digitalno družbo;

(e) podpreti teritorialno *sodelovanje, vključno s* [...] čezmejnim, *transnacionalnim, pomorskim in medregionalnim* sodelovanjem.

3. V skladu s specifičnimi cilji so tematske prednostne naloge pri zagotavljanju pomoči glede na potrebe in zmogljivosti upravičenk iz Priloge I določene v Prilogi II. Tematske prednostne naloge pri čezmejnem sodelovanju med upravičenkami iz Priloge I so določene v Prilogi III. Vsaka od teh tematskih prednostnih nalog lahko prispeva k doseganju več specifičnih ciljev.

Člen [...] 3a

Določbe o povezavah z drugimi programi

1. Pri izvajanju te uredbe se zagotovijo doslednost, sinergije in dopolnjevanje z drugimi področji zunanjega delovanja Unije in drugimi relevantnimi politikami in programi Unije ter skladnost politik v interesu razvoja.
2. [Uredba NDICI] se uporablja za dejavnosti, ki se izvajajo na podlagi te uredbe, kjer se ta uredba nanjo sklicuje.
3. Instrument IPA III prispeva k ukrepom, opredeljenim na podlagi Uredbe [[...]Erasmus²⁷]. Za uporabo navedenih sredstev se uporablja [Uredba (EU) Erasmus]. V ta namen se prispevek instrumenta IPA III vključi v enotni [...] programski dokument iz odstavka 7 člena 11 [uredbe NDICI], ki se sprejme v skladu s postopki iz navedene uredbe. ***Ta programski dokument vsebuje minimalni okvirni znesek, ki se dodeli ukrepom, opredeljenim na podlagi Uredbe [Erasmus].***

²⁷ COM(2018) 367 final, Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi programa „Erasmus“, programa Unije za izobraževanje, usposabljanje, mladino in šport, ter o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1288/2013.

4. Pomoč iz instrumenta IPA III se lahko zagotovi **tudi** za tiste vrste dejavnosti, ki so določene v Evropskem skladu za regionalni razvoj in Kohezijskem skladu²⁸, Evropskem socialnem skladu plus²⁹ in Evropskem kmetijskem skladu za razvoj podeželja³⁰.
5. [ESRR]³¹ prispeva k programom ali ukrepom, opredeljenim za čezmejno sodelovanje med upravičenkami iz Priloge I in državami članicami. Te programe in ukrepe sprejme Komisija v skladu s členom 16. Znesek prispevka iz programov **čezmejnega sodelovanja** v okviru instrumenta IPA[...] se določi na podlagi člena 10(3) [uredbe ETC]. Programi čezmejnega sodelovanja v okviru instrumenta IPA se upravljajo v skladu z [uredbo ETC].
6. Instrument IPA III lahko prispeva k programom ali ukrepom transnacionalnega in medregionalnega sodelovanja, ki so opredeljeni in se izvajajo na podlagi [uredbe ETC] – **pri čemer se po potrebi upoštevajo makroregionalne strategije in strategije za morske bazene** – ter v katerih sodelujejo upravičenke iz Priloge I k tej uredbi.
7. Kadar je primerno, lahko k ukrepom, opredeljenim na podlagi člena 8 te uredbe prispevajo drugi programi Unije, če prispevki ne krijejo istih stroškov. Prav tako lahko ta uredba prispeva k ukrepom, opredeljenim na podlagi drugih programov Unije, če prispevki ne krijejo istih stroškov. V takih primerih se v programu dela za navedene ukrepe določi, kateri sklop pravil se uporablja.

²⁸ COM(2018) 372 final – Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o Evropskem skladu za regionalni razvoj in Kohezijskem skladu.

²⁹ COM(2018) 382 final – Predlog uredbe Evropskega Parlamenta in Sveta o Evropskem socialnem skladu plus (ESF+).

³⁰ COM(2018) 392 final – Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi pravil o podpori za strateške načrte, ki jih pripravijo države članice v okviru skupne kmetijske politike (strateški načrti SKP) in se financirajo iz Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada (EKJS) in Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP), ter o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1305/2013 Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe (EU) št. 1307/2013 Evropskega parlamenta in Sveta.

³¹ COM(2018) 372 final – Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o Evropskem skladu za regionalni razvoj in Kohezijskem skladu.

8. Komisija se lahko v ustrezno utemeljenih okoliščinah ter za zagotovitev usklajenosti in učinkovitosti financiranja Unije ali za spodbujanje regionalnega sodelovanja odloči, da upravičenost programov in ukrepov iz člena 8(1) razširi na države, ozemlja in regije, **ki sicer ne bi bili upravičeni do financiranja v skladu s členom 3(1)** [...], kadar ima program ali ukrep, ki se bo izvedel, globalni, regionalni ali čezmejni pomen.

Člen [...] 3b

Proračun

1. Finančna sredstva za izvajanje instrumenta IPA III za obdobje 2021–2027 znašajo [14 500 000 000 EUR v tekočih cenah].
2. Znesek iz odstavka 1 se lahko uporabi za [...] **financiranje podpornih ukrepov** za izvajanje programa, npr. dejavnosti pripravljanja, spremljanja, kontrole, revizije in ocenjevanja, vključno s korporativnimi informacijskotehnološkimi sistemi, **v skladu s členom 20 [Uredbe NDICI]** [...].

POGLAVJE II

STRATEŠKO NAČRTOVANJE

Člen 6

Okvir politike in splošna načela

1. [...] **Pri pomoči v okviru te uredbe, ki se zagotovi v skladu z [...]**okvirom širitvene politike, ki sta ga opredelila Evropski svet in Svet, in sporazumi, ki vzpostavljajo pravno zavezujoč odnos z upravičenkami iz Priloge I, **se ustrezno upoštevajo** [...] zadevne resolucije Evropskega parlamenta, sporočila Komisije ali skupna sporočila Komisije ter visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko. Komisija zagotovi skladnost med pomočjo in okvirom širitvene politike.
2. Programi in ukrepi v okviru te uredbe **v prizadevanju za uresničitev specifičnih ciljev iz člena 3** upoštevajo **horizontalne prednostne naloge, in sicer** podnebne spremembe, varstvo okolja in enakost spolov, ter po potrebi obravnavajo medsebojne povezave med cilji trajnostnega razvoja³² z namenom spodbujanja celovitih ukrepov, ki lahko ustvarijo dodatne koristi in usklajeno izpolnijo več ciljev.
 - 2a. **Komisija skupaj z državami članicami prispeva k izvajanju zavez Unije, usmerjenih v večjo preglednost in odgovornost pri zagotavljanju pomoči, in sicer tudi tako, da prek spletnih podatkovnih zbirk daje na voljo informacije o obsegu in dodeljevanju pomoči, obenem pa zagotavlja, da so podatki primerljivi ter zlahka dostopni, izmenjani in objavljeni.**

³²https://ec.europa.eu/europeaid/policies/sustainable-development-goals_en

3. Komisija in države članice sodelujejo pri zagotavljanju skladnosti med pomočjo, ki se zagotavlja v okviru instrumenta IPA III, in drugo pomočjo, ki jo zagotavljajo Unija, države članice in Evropska investicijska banka (*EIB*), in si prizadevajo preprečiti podvajanje med njima, kar je v skladu z uveljavljenimi načeli za krepitev operativne koordinacije na področju zunanje pomoči, ***med drugim na podlagi okrepljenega usklajevanja med državami članicami na lokalni ravni***, ter za harmonizacijo politik in postopkov, zlasti z mednarodnimi načeli glede učinkovitosti razvoja³³. Koordinacija zajema redna ***in pravočasna*** posvetovanja, pogoste izmenjave informacij v različnih fazah ciklusa zagotavljanja pomoči in vključujoča srečanja, namenjena koordinaciji pomoči, ***tudi na lokalni ravni***, ter je ključni korak v postopkih [...] za pripravo programov.
- 3a. Komisija v skladu z načelom vključujočega partnerstva, če je ustrezno, zagotovi, da se z ustreznimi zainteresiranimi stranmi upravičenk iz Priloge I, vključno z organizacijami civilne družbe, lokalnimi in regionalnimi organi, opravijo ustrezna posvetovanja in da so jim pravočasno na voljo ustrezne informacije, kar jim omogoča dejavno vlogo pri oblikovanju in izvajanju programov ter povezanih postopkih njihovega spremljanja.***
4. Komisija skupaj z državami članicami sprejme tudi potrebne ukrepe za zagotovitev koordinacije in dopolnjevanja z večstranskimi in regionalnimi organizacijami ter subjekti, kot so mednarodne organizacije in finančne institucije, agencije ter donatorji, ki niso iz Unije.

³³https://ec.europa.eu/europeaid/policies/eu-approach-aid-effectiveness_en

POGLAVJE III

IZVAJANJE

Člen 7

Programski okvir IPA

1. Pomoč v okviru instrumenta IPA III temelji na programskem okviru IPA za doseganje specifičnih ciljev iz člena 3(2) **in izvajanje tematskih prednostnih nalog iz priloge II in III**. Programski okvir IPA določi Komisija za čas trajanja večletnega finančnega okvira Unije.
2. V programskem okviru IPA, **oblikovanem v skladu z okvirom politike in splošnimi načeli iz člena 6**, se ustrezno upoštevajo relevantne nacionalne strategije in sektorske politike.
- 2a. **Programski okvir IPA vključuje okvirno dodelitev sredstev Unije po posameznih specifičnih ciljih iz člena 3(2), kot je ustrezno, razčlenjeno po letih, in omogoča odzivanje na nastajajoče potrebe, brez poseganja v možnost združevanja pomoči, ki prispeva k doseganju različnih specifičnih ciljev.**

[...]
- [...] 2b. Programski okvir IPA vključuje kazalnike za ocenjevanje napredka v zvezi z uresničitvijo **pričakovanih rezultatov**, [...] določenih [...] **v skladu s specifičnimi cilji iz člena 3(2). Ti kazalniki morajo biti skladni s kazalniki iz Priloge IV.**

3. 2c. Ne glede na odstavek 4 Komisija sprejme programski okvir IPA z izvedbenim aktom. Navedeni izvedbeni akt se sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 16 v okviru odbora.
- 2d. *Komisija vsako leto oceni izvajanje programskega okvira IPA glede na razvoj političnega okvira iz člena 6 in na podlagi kazalnikov iz odstavka 2b. Pri tem ocenjevanju upošteva tudi, kakšno je stanje glede dodelitev, za katere so bile prevzete obveznosti, in načrtovanih dodelitev po posameznih upravičenkah in kako je bil udejanjen pristop pravičnega deleža in uspešnosti iz člena 7a. Ta ocena se predloži odboru iz člena 16.*
- 2e. *Na podlagi te ocene lahko Komisija predlaga revizijo programskega okvira IPA, kakor je primerno v skladu s postopkom iz odstavka 2c. Programski okvir IPA se lahko pregleda tudi po vmesni oceni in po potrebi spremeni.*
4. Komisija programski okvir za čezmejno sodelovanje z državami članicami sprejme v skladu s členom 10(1) [uredbe ETC].

Člen 7a

Pomoč upravičenkam, ocena uspešnosti in pravični delež

1. *Pomoč upravičenkam iz Priloge I se določi v okviru izvedbenih ukrepov iz člena 8.*
2. *Pomoč je ciljno usmerjena v razmere v posameznih upravičenkah iz Priloge I in tem razmeram prilagojena, pri čemer se upoštevajo dodatna prizadevanja, potrebna za uresničitev ciljev te uredbe. Potrebe in zmožljivosti navedenih upravičenk se v skladu z načelom pravičnega deleža upoštevajo tudi zato, da raven pomoči ne bi bila nesorazmerno nizka v primerjavi z drugimi upravičenkami.*
3. *Pomoč je namenjena zagotovitvi napredka v vseh upravičenkah in se razlikuje po obsegu in intenzivnosti glede na uspešnost upravičenk, zlasti njihovo zavezanost izvajanju reform in napredek pri tem izvajanju, ter glede na njihove potrebe.*
4. *Pri ocenjevanju uspešnosti upravičenk iz Priloge I in odločanju o pomoči, ki bo zagotovljena, se posebna pozornost nameni prizadevanjem na področju pravne države in temeljnih pravic, demokratičnih institucij in reforme javne uprave, pa tudi gospodarskega razvoja in konkurenčnosti.*
5. *V primeru, da upravičenka iz Priloge I bistveno nazaduje ali da nikakor ne dosega napredka na področjih iz odstavka 4, kot se meri po kazalnikih iz člena 7(2b), se obseg in intenzivnost pomoči ustrezno spremenita v skladu z odstavkom 1, med drugim se sredstva sorazmerno zmanjšajo in preusmerijo, in sicer tako, da pri tem ni oslABLJENA podpora za krepitev temeljnih pravic, demokracije in pravne države, vključno s podporo civilni družbi, in, kjer je to ustrezno, za sodelovanje z lokalnimi organi. Če pa začne upravičenka dosegati napredek, se zaradi nadaljnje podpore tozadevnim prizadevanjem pomoč v skladu z odstavkom 1 ustrezno spremeni.*

Člen 8

Izvedbeni ukrepi in metode

1. Pomoč v okviru instrumenta IPA III se izvaja z neposrednim ali posrednim upravljanjem v skladu s finančno uredbo na podlagi letnih ali večletnih akcijskih načrtov in ukrepov iz poglavja III naslova II [uredbe NDICI]. ***Akcijski načrti in ukrepi se sprejmejo z izvedbenimi akti, sprejetimi v skladu s postopkom pregleda iz člena 16.*** Za to uredbo se uporablja poglavje III naslova II [uredbe NDICI], razen odstavka 1 člena 24 [upravičene osebe in subjekti].
2. Na podlagi te uredbe se lahko sprejmejo akcijski načrti za obdobje do sedem let.

Člen 9

Čezmejno sodelovanje

1. Do 3 % finančnih sredstev se okvirno dodeli programom za čezmejno sodelovanje med upravičenkami iz Priloge I in državami članicami v skladu z njihovimi potrebami in prednostnimi nalogami.
2. Stopnja sofinanciranja Unije na ravni posamezne prednostne naloge ne sme presegati **185 %** upravičenih izdatkov programa čezmejnega sodelovanja. Stopnja sofinanciranja Unije za tehnično pomoč znaša 100 %.
3. Stopnja predhodnega financiranja za čezmejno sodelovanje z državami članicami **znaša 50 % prvih treh proračunskih obveznosti do programa** [...].
4. Če se programi čezmejnega sodelovanja prekinejo v skladu s členom 12 [uredbe ETC], se lahko podpora iz te uredbe, ki je bila predvidena za prekinjeni program in je še vedno na voljo, uporabi za financiranje katerih koli drugih ukrepov, ki so upravičeni na podlagi te uredbe.

POGLAVJE IV

UPRAVIČENOST IN DRUGE POSEBNE DOLOČBE

Člen 10

Upravičenost do financiranja v okviru instrumenta IPA III

1. [...] ***Postopkov javnega naročanja ter za dodelitev nepovratnih sredstev in podelitev nagrad, ki se financirajo na podlagi te uredbe, se lahko udeležujejo mednarodne in regionalne organizacije ter vse druge fizične osebe, ki so državljani naslednjih držav, in pravne osebe, ki imajo v teh državah dejanski sedež:***
 - (a) držav članic, upravičenk iz Priloge I k tej uredbi, pogodbenic Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru in držav, ki jih zajema Priloga I [k uredbi NDICI], ter
 - (b) držav, za katere je Komisija določila vzajemni dostop do zunanje pomoči. Vzajemni dostop se lahko odobri za omejeno obdobje najmanj enega leta, če država odobri upravičenost pod enakimi pogoji za subjekte iz Unije in iz držav, upravičenih na podlagi te uredbe. Komisija odloči o vzajemnem dostopu po posvetovanju z zadevno državo prejemnico oziroma državami prejemnicami.

POGLAVJE V

EFSD+ IN PRORAČUNSKA JAMSTVA

Člen 11

Finančni instrumenti in jamstvo za zunanje ukrepe

1. Upravičenke iz Priloge I so upravičene do sredstev Evropskega sklada za trajnostni razvoj plus (EFSD+) in jamstva za zunanje delovanje, kot je določeno v poglavju IV naslova II [uredbe NDICI]. Za ta namen instrument IPA III prispeva k oblikovanju rezervacij v zvezi z jamstvom za zunanje delovanje iz člena 26 [uredbe NDICI] sorazmerno z naložbami, izvedenimi v korist upravičenk iz Priloge I.]

POGLAVJE VI

SPREMLJANJE IN OCENJEVANJE

Člen 12

Spremljanje, revizija, ocenjevanje in zaščita finančnih interesov Unije

1. [...] Za to uredbo se uporablja [**člen 31** uredbe NDICI] v zvezi s spremljanjem [...] **in** poročanjem. **Letno poročilo iz [člena 31(5) uredbe NDICI] vsebuje tudi informacije o obveznostih in plačilih za posamezen instrument (IPA, IPA II in IPA III).**
2. Kazalniki za spremljanje izvajanja in napredka instrumenta IPA III pri doseganju specifičnih ciljev iz člena 3 so določeni v Prilogi IV k tej uredbi.

3. Kazalniki v zvezi s čezmejnim sodelovanjem z državami članicami so kazalniki iz člena 33 [uredbe ETC].
4. Poleg kazalnikov iz Priloge IV se v okviru za vrednotenje rezultatov pomoči iz instrumenta IPA III upoštevajo poročila o širitvi.
- 4a. ***Komisija odboru iz člena 16 vsako leto poroča o finančnem izvajanju te uredbe. To poročilo vsebuje:***
- (a) zneske prevzetih obveznosti;***
 - (b) pogodbene zneske;***
 - (c) plačane zneske;***
 - (d) dodelitev obveznosti za posamezne specifične cilje iz člena 3;***
 - (e) pogodbene zneske za posamezno vrsto upravičenca (na primer agencije držav članic, mednarodne organizacije, organizacije civilne družbe);***
 - (f) pogodbene zneske za posamezen instrument za izvrševanje proračuna (na primer nepovratna sredstva, mešano financiranje, proračunska podpora).***
- 4b. ***Informacije o obsegu in dodeljevanju pomoči, ki so vključene v letno poročilo iz člena 12(1), bodo na voljo prek spletnih podatkovnih zbirk.***
- 4c. ***Smiselno se uporablja člen [32 uredbe NDICI] v zvezi z vmesno in končno oceno.***
5. Poleg izpolnjevanja obveznosti iz člena 129 finančne uredbe glede zaščite finančnih interesov Unije upravičenke iz Priloge I v okviru posrednega upravljanja nemudoma poročajo Komisiji o nepravilnostih, vključno z goljufijami, ki so predmet prve upravne ali sodne ugotovitve, in jo obveščajo o poteku upravnih in pravnih postopkov. Poročanje poteka z elektronskimi sredstvi, tj. z uporabo sistema za upravljanje nepravilnosti, ki ga je vzpostavila Komisija.

POGLAVJE VII

KONČNE DOLOČBE

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

Člen 15

Sprejetje nadaljnjih izvedbenih pravil

1. Posebna pravila, ki določajo enotne pogoje za izvajanje te uredbe, zlasti v zvezi s strukturami, ki jih je treba vzpostaviti v pripravah na pristop, in v zvezi s pomočjo za razvoj podeželja, se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 16.
2. [...]

Člen 16

Odbor

1. Komisiji pomaga odbor *za instrument za predpristopno pomoč* (v nadaljnjem besedilu: odbor [...] *IPA III*). Navedeni odbor je odbor v smislu [...] Uredbe (EU) št. 182/2011 [...].
 - 1a. ***Odbor IPA III na podlagi letne ocene, ki jo Komisija pripravi v skladu s členom 7(2d) in členom 12(4a), oblikuje strateške smernice za izpolnjevanje ciljev iz člena 3 in tako pomaga Komisiji.***
 - 1b. ***Pri sklicevanju na ta člen se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.***
 - 1c. ***V poslovniku odbora IPA III so določeni ustrezni roki, ki članom odbora dovolj zgodaj, pravočasno in dejansko omogočajo, da v skladu s členom 3 Uredbe (EU) št. 182/2011 preučijo osnutke izvedbenih aktov in izrazijo svoja stališča.***
2. Kadar je treba mnenje odbora pridobiti s pisnim postopkom, se postopek zaključi brez izida, če v roku za predložitev mnenja tako odloči predsednik odbora ali če to zahteva navadna večina članov odbora.
3. Pri delu odbora *IPA III*, kadar ta obravnava vprašanja, povezana z EIB, sodeluje opazovalec EIB.
4. Odbor IPA III pomaga Komisiji in je pristojen tudi za pravne akte in obveznosti iz Uredbe (ES) št. 1085/2006 in Uredbe (EU) št. 231/2014 ter za izvajanje člena 3 Uredbe (ES) št. 389/2006.
5. Odbor IPA III ni pristojen za prispevek v program Erasmus+, kot je določeno v členu [...] *3a(3)*.

Člen 17

Informiranje, komuniciranje in oglaševanje

[...]

- ³⁴1. *Prejemniki finančnih sredstev Unije potrdijo izvor teh sredstev in zagotovijo prepoznavnost financiranja Unije, zlasti pri promoviranju ukrepov in njihovih rezultatov, tako, da zagotovijo dosledne, učinkovite in sorazmerne ciljno usmerjene informacije različnemu občinstvu, vključno z mediji in javnostjo.*
2. *Komisija izvaja ukrepe informiranja in komuniciranja v zvezi s to uredbo ter njenimi ukrepi in rezultati. Finančna sredstva, dodeljena tej uredbi, prispevajo tudi k institucionalnemu komuniciranju o političnih prednostnih nalogah Unije, kolikor so te prednostne naloge neposredno povezane s cilji iz člena 3.*
3. *Zaradi varnostnih ali lokalnih politično občutljivih vprašanj je lahko zaželeno ali potrebno omejiti komunikacijske dejavnosti in dejavnosti za povečanje prepoznavnosti v nekaterih državah ali na nekaterih območjih ali v določenih obdobjih. V takih primerih se ciljno občinstvo ter orodja, produkti in načini za povečanje prepoznavnosti, ki se uporabljajo za promocijo določenega ukrepa, določijo za vsak primer posebej, po posvetovanju in v dogovoru z Unijo. Kadar je zaradi nenadne krize potrebno hitro posredovanje, ni treba takoj pripraviti celotnega načrta glede komuniciranja in povečanja prepoznavnosti. Vendar se v takih primerih podpora Unije kljub temu ustrezno navede že ob samem začetku.]*

³⁴ *Te določbe je treba uskladiti s končnim besedilom v členih 36 in 37 uredbe NDICI.*

Člen 18

Prehodne določbe

1. Ta uredba ne vpliva na nadaljevanje ali spremembo zadevnih ukrepov, sprejetih v skladu z Uredbo (EU) št. 231/2014 [IPA II] in Uredbo (EU) št. 1085/2006 [IPA], ki se še naprej uporabljata za zadevne ukrepe do njihovega zaključka. Za te ukrepe, ki so prej spadali pod Uredbo (EU) št. 236/2014, se uporablja poglavje III naslova II [uredbe NDICI], razen odstavka 1 člena 24.
2. Finančna sredstva instrumenta IPA III lahko krijejo tudi odhodke za tehnično in upravno pomoč, ki so potrebni za zagotovitev prehoda med instrumentom IPA III in ukrepi, sprejetimi v okviru njegovega predhodnika IPA II, **pa tudi za katero koli dejavnost v zvezi s pripravo naslednika programa za predpristopno pomoč.**
3. Po potrebi se lahko v proračun po letu 2027 knjižijo odobritve za kritje odhodkov iz člena 4(2), da se omogoči upravljanje ukrepov, ki še niso zaključeni.

Člen 19

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati [...] [dvajseti] dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od 1. januarja 2021.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju,

Za Evropski parlament

Predsednik

Za Svet

Predsednik

PRILOGA I

Albanija

Bosna in Hercegovina

Islandija

Kosovo*

Črna gora

Srbija

Turčija

[...] Republika Severna Makedonija

* To poimenovanje ne posega v stališča glede statusa ter je v skladu z RVSZN 1244/99 in mnenjem Meddržavnega sodišča o razglasitvi neodvisnosti Kosova.

PRILOGA II

Tematske prednostne naloge pri zagotavljanju pomoči

Pomoč je lahko po potrebi namenjena naslednjim tematskim prednostnim nalogam, *tudi prek regionalnega sodelovanja*:

- (a) **čimprejšnji vzpostavitvi in spodbujanju ustreznega delovanja demokratičnih institucij in institucij, potrebnih, da se zagotovi pravna država.** Cilji ukrepanja na tem področju so: vzpostavitev neodvisnih, *depolitiziranih*, odgovornih in učinkovitih sodnih sistemov, vključno s preglednimi in meritokratskimi sistemi zaposlovanja, ocenjevanja in napredovanja ter učinkovitimi disciplinskimi postopki v primeru kršitev, spodbujanje pravosodnega sodelovanja, *dostop do pravnega varstva*; [...] ; spodbujanje in zaščita človekovih pravic, *vključno s spodbujanjem enakosti spolov in pravic otroka*, pravic pripadnikov manjšin, vključno z *nacionalnimi manjšinami*, Romi ter lezbijkami, geji, biseksualci, transseksualci in interseksualci, *ter temeljnih svoboščin* [...] , *zagotavljanje varnega okolja, ki omogoča neomejeno uveljavljanje svobode izražanja, in neodvisnosti medijev*;
- (aa) *povečanju zmogljivosti za soočanje z migracijskimi izzivi. Cilji ukrepanja na tem področju so: izmenjava pomembnih informacij*, zagotovitev, da se vzpostavijo trdni sistemi za zaščito meja, *za upravljanje migracijskih tokov in za boj proti nezakonitim migracijam* [...] *ter za nudenje [...] mednarodne zaščite tistim, ki so do nje upravičeni*;

- (ab) *povečanju zmožnosti za zagotovitev varnosti. Cilji ukrepanja na tem področju so: razvoj učinkovitih orodij za preprečevanje in zatiranje organiziranega kriminala, trgovine z ljudmi ter z osebnim in lahkim orožjem, tihotapljenja migrantov, pranja denarja/financiranja terorizma in korupcije; podpora okrepljenemu sodelovanju z Unijo na področju boja proti terorizmu in radikalizaciji;*
- (ac) *povečanju zmogljivosti strateške komunikacije, vključno z obveščanjem javnosti o reformah, ki so potrebne za izpolnjevanje meril za članstvo v EU. Cilji prizadevanj na tem področju so: podpora nadaljnjemu razvoju neodvisnih in pluralističnih medijev ter medijske pismenosti, pri čemer so ta prizadevanja tudi sredstvo za povečanje državne in družbene odpornosti na dezinformiranje in druge oblike hibridnih groženj;*
- (b) **reformi javne uprave v skladu z načeli dobrega upravljanja, zlasti načeli javne uprave.** Cilji ukrepanja so: okrepitev okvirov za reformo javne uprave, **tudi na področju javnega naročanja;** izboljšanje strateškega načrtovanja ter vključujoče in na dokazih temelječe oblikovanje politik in zakonodaje; izboljšanje strokovnosti in depolitizacija javnih služb z vključitvijo meritokratskih načel; spodbujanje preglednosti in odgovornosti; izboljšanje kakovosti in zagotavljanja storitev, vključno z ustreznimi upravnimi postopki in uporabo e-uprave, osredotočene na državljane; krepitev upravljanja javnih financ in priprava zanesljivih statistik;
- (c) **doseganju standardov Unije v gospodarstvu, vključno z delujočim tržnim gospodarstvom, ter [...]krepitvi fiskalnega in gospodarskega upravljanja:** Cilji ukrepanja so: podpiranje udeležbe v programu gospodarskih reform in sistematičnega sodelovanja z mednarodnimi finančnimi institucijami glede temeljev gospodarske politike; izboljšanje zmogljivosti za krepitev makroekonomske stabilnosti ter podpiranje napredka na poti v delujoče tržno gospodarstvo, ki se bo sposobno spopasti s pritiskom konkurence in tržnimi silami znotraj Unije;

- (ca) *krepitevi dobrih sosedskih odnosov, regionalne stabilnosti in medsebojnega sodelovanja, med drugim s spodbujanjem ukrepov za navezovanje medčloveških stikov in podpiranjem konstruktivnih pobud;*
- (d) **okrepitvi zmogljivosti Unije in njenih partnerjev za preprečevanje konfliktov, graditev miru in obvladovanje razmer pred krizo in po njej**, med drugim z zgodnjim opozarjanjem in analizo tveganj za izbruh konfliktov; [...] ukrepi za spravo, graditev miru in krepitev zaupanja; ter podpiranju razvoja zmogljivosti v podporo ukrepom na področju varnosti in razvoja;
- (e) **izboljšanju zmogljivosti organizacij civilne družbe** in organizacij socialnih partnerjev, med drugim tudi poklicnih združenj, v upravičenkah iz Priloge I, ter spodbujanju povezovanja v mreže na vseh ravneh med organizacijami, ki imajo sedež v Uniji, in organizacijami upravičenk iz Priloge I, pri čemer se jim omogoča sodelovanje v plodovitem dialogu z javnostjo in akterji iz zasebnega sektorja;
- (f) **spodbujanju usklajevanja pravil partnerskih držav**, njihovih standardov, politik in praks s pravili, standardi, politikami in praksami Unije, vključno s pravili o državni pomoči;
- (fa) *spodbujanju enakosti spolov in opolnomočenja žensk in deklet. Cilji ukrepanja na tem področju so: vzpostavitev ugodnejšega okolja za uveljavljanje pravic deklet in žensk ter doseganje dejanskih in konkretnih izboljšav na področju enakosti spolov, med drugim z zagotavljanjem telesne in duševne integritete deklet in žensk, spodbujanjem njihovih ekonomskih in socialnih pravic, pa tudi krepitevijo glasu deklet in žensk ter njihove participacije, med drugim s spodbujanjem, da se pri pripravi proračuna upošteva vidik spola, ter zbiranjem podatkov, razčlenjenih glede na spol in starost;*

- (g) **okrepitvi kakovosti izobraževanja, usposabljanja in vseživljenjskega učenja na vseh ravneh ter dostopa do njih in nudenju podpore kulturnim in ustvarjalnim sektorjem.** Cilji ukrepanja na tem področju so: spodbujanje enakega dostopa do kakovostne predšolske vzgoje in varstva ter primarnega in sekundarnega izobraževanja, izboljšanje zagotavljanja osnovnih znanj in spretnosti; izboljšanje doseženih stopenj izobrazbe, **reševanje problema bega možganov**, zmanjšanje zgodnjega opuščanja šolanja in okrepitev usposabljanja učiteljev; razvoj sistemov poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter spodbujanje sistemov učenja na delovnem mestu, da se olajša prehod na trg dela, **tudi invalidnih oseb**; krepitev kakovosti in ustreznosti visokošolskega izobraževanja in raziskav; spodbujanje dejavnosti, povezanih z diplomanti; izboljšanje dostopa do vseživljenjskega učenja ter podpiranje naložb v infrastrukturo **vključujočega** izobraževanja in **dostopnega** usposabljanja, zlasti z namenom zmanjšanja razlik med regijami in spodbujanja izobraževanja brez segregacije, med drugim z uporabo **dostopnih** digitalnih tehnologij;
- (h) **spodbujanju kakovostnih delovnih mest in dostopa do trga dela.** Cilji ukrepanja na tem področju so: odpravljanje visoke brezposelnosti in neaktivnosti s spodbujanjem trajnostnega vključevanja na trg dela, zlasti mladih (še posebej tistih, ki niso zaposleni ter se ne izobražujejo ali usposabljujejo, t. i. populacija NEET), žensk, dolgotrajno brezposelnih in vseh slabše zastopanih skupin. Ukrepi so namenjeni spodbujanju ustvarjanja kakovostnih delovnih mest ter podpiranju učinkovitega uveljavljanja predpisov in standardov na področju delovnega prava na celotnem ozemlju. Druga ključna področja ukrepanja so podpora enakosti spolov **in mladine**, spodbujanje zaposljivosti in storilnosti, prilagajanje delavcev in podjetij spremembam, vzpostavitev trajnega socialnega dialoga ter posodobitev in krepitev institucij trga dela, kot so zavodi za zaposlovanje in tržni inšpektorati;

- (i) **spodbujanju socialne zaščite in vključevanja ter odpravljanju revščine.** Cilji ukrepanja na tem področju so: posodobitev sistemov socialne zaščite, da se zagotovi uspešna, učinkovita in primerna zaščita v vseh fazah posameznikovega življenja, ***spodbujanje prehoda z institucionalnega na družinsko varstvo in varstvo v skupnosti***, omogočanje socialnega vključevanja, spodbujanje enakih možnosti ter odprava neenakosti in revščine. Cilji ukrepanja na tem področju se osredotočajo tudi na: vključevanje marginaliziranih skupnosti, kot so Romi; boj proti diskriminaciji na podlagi spola, [...] ***rase, barve kože, etničnega ali socialnega*** porekla, ***genetskih značilnosti, jezika***, vere ali prepričanja, ***političnega ali drugega mnenja, pripadnosti narodnostni manjšini, premoženja, rojstva, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti***; izboljšanje dostopa do cenovno sprejemljivih, trajnostnih in visokokakovostnih storitev, kot so predšolska vzgoja in varstvo, nastanitve, zdravstveno varstvo in osnovne socialne storitve ter dolgotrajna nega, tudi s posodobitvijo sistemov socialne zaščite;
- (j) **spodbujanju pametnega, trajnostnega, vključujočega in varnega prometa ter odpravljanju ozkih grl v ključnih omrežnih infrastrukturah** z vlaganjem v projekte z visoko ***evropsko*** dodano vrednostjo [...]. Naložbe bi bilo treba prednostno razvrstiti glede na njihov pomen za povezave vseevropskega prometnega omrežja (TEN-T) z EU ter prispevek k trajnostni mobilnosti, zmanjšanju emisij in okoljskega učinka ter varni mobilnosti v sinergiji z reformami, ki se spodbujajo s Pogodbo o prometni skupnosti;
- (ja) ***krepitvi energetske varnosti in diverzifikacije virov energije. Cilji ukrepanja na tem področju so: povečanje energijske učinkovitosti in proizvodnje energije ter diverzifikacija držav dobaviteljic in oskrbovalnih poti;***
- (k) **izboljšanju okolja zasebnega sektorja in konkurenčnosti podjetij**, vključno s pametno specializacijo, kot ključnih spodbujevalcev rasti, ustvarjanja delovnih mest in kohezije. Prednost imajo projekti, ki izboljšujejo poslovno okolje;

- (l) **izboljšanju dostopa do digitalnih tehnologij in storitev ter krepitvi raziskav, tehnološkega razvoja in inovacij** z naložbami *v krepitev zmogljivosti na področju raziskovalnih in inovacijskih sistemov, v programe mobilnosti in štipendijske programe, ki naj bi spodbujali načelo znanstvene odličnosti*, v digitalno povezljivost, digitalno zaupanje in varnost, digitalna znanja in spretnosti ter podjetništvo, pa tudi raziskovalno infrastrukturo in ugodno okolje, pa tudi s spodbujanjem mreženja in sodelovanja. **Cilj ukrepanja na tem področju je tudi vzpostavitev vozlišč odličnosti za raziskave in inovacije, da bi se rešil problem bega možganov;**
- (m) **prispevanju zanesljivi in varni preskrbi s hrano** ter ohranjanju raznovrstnih in uspešno delujočih kmetijskih sistemov v dinamičnih podeželskih skupnostih in na podeželju;
- (n) **varovanju okolja in izboljšanju njegove kakovosti**, obravnavanju degradacije okolja in zaustavitvi izgube biotske raznovrstnosti, spodbujanju ohranjanja in trajnostnega upravljanja kopenskih in morskih ekosistemov ter obnovljivih naravnih virov, **vlaganju v gospodarjenje z vodo in ravnanje z odpadki ter trajnostno ravnanje s kemikalijami**, spodbujanju učinkovite rabe virov, trajnostne potrošnje in proizvodnje ter podpiranju prehoda na zeleno in krožno gospodarstvo, prispevanju k zmanjšanju emisij toplogrednih plinov, povečanju odpornosti na podnebne spremembe ter spodbujanju upravljanja podnebnih ukrepov in obveščanju o njih ter spodbujanju energijske učinkovitosti. Instrument IPA III spodbuja politike, ki podpirajo prehod na nizkoogljično gospodarstvo, ki je gospodarno z viri, varno in trajnostno, ter krepijo prožnost ob naravnih nesrečah, pa tudi preprečevanje nesreč ter pripravljenost in odzivanje nanje; [...];

- (o) *[...] sodelovanju z upravičenkami iz Priloge I pri miroljubni uporabi jedrske energije na področju zdravja, kmetijstva in varnosti hrane, ob polnem spoštovanju najvišjih mednarodnih standardov; pa tudi podpiranju ukrepov, s katerimi se obravnavajo posledice za lokalne prebivalce, izpostavljene radiološkim nesrečam, in katerih cilj je izboljšanje življenjskih razmer teh prebivalcev; spodbujanju upravljanja znanja, usposabljanja in izobraževanja na jedrskem področju;*
- (p) **povečanju sposobnosti agroživilskega in ribiškega sektorja** zaradi obvladovanja pritiska konkurence in tržnih sil ter zaradi postopne uskladitve s pravili in standardi Unije, in sicer ob uresničevanju gospodarskih, socialnih in okoljskih ciljev pri uravnoteženem teritorialnem razvoju podeželskih območij.
-

PRILOGA III

Tematske prednostne naloge pri zagotavljanju pomoči za čezmejno sodelovanje med upravičenkami iz Priloge I

Z namenom spodbujanja dobrih sosedskih odnosov, pospešitve povezovanja Unije in spodbujanja družbeno-gospodarskega razvoja je lahko [...] pomoč za čezmejno sodelovanje med upravičenkami iz Priloge I po potrebi namenjena naslednjim tematskim prednostnim nalogam:

- (b) spodbujanju čezmejnega zaposlovanja, mobilnosti delovne sile ter socialne in kulturne vključenosti, med drugim s: povezovanjem čezmejnih trgov dela, vključno s čezmejno mobilnostjo; skupnimi lokalnimi pobudami za zaposlovanje; storitvami obveščanja in svetovanja ter skupnim usposabljanjem; enakostjo spolov; enakimi možnostmi; vključevanjem priseljenskih skupnosti in ranljivih skupin; naložbami v javne zavode za zaposlovanje; ter podpiranjem naložb v javno zdravje in socialne storitve;
- (c) varovanju okolja in spodbujanju prilagajanja podnebnim spremembam in blažitve teh sprememb ter preprečevanja in obvladovanja tveganja, med drugim s: skupnimi ukrepi za varovanje okolja; spodbujanjem trajnostne rabe naravnih virov, usklajenega pomorskega prostorskega načrtovanja, učinkovite rabe virov in krožnega gospodarstva, rabe obnovljivih virov energije ter prehoda na varno in trajnostno nizkoogljično zeleno gospodarstvo; **izboljšanjem gospodarjenja z vodo in ravnanja z odpadki**, spodbujanjem naložb za obvladovanje specifičnih tveganj, zagotavljanjem prožnosti ob naravnih nesrečah in preprečevanjem nesreč ter pripravljenostjo in odzivanjem nanje;
- (d) spodbujanju trajnostnega prometa in izboljšanju javnih infrastruktur, med drugim z zmanjšanjem izoliranosti po zaslugi boljšega dostopa do prometnih in digitalnih omrežij in storitev, ter vlaganju v čezmejne sisteme in objekte za ravnanje z vodami, odpadki in energijo;

- (e) spodbujanju digitalnega gospodarstva in družbe, med drugim s širjenjem digitalne povezljivosti ter razvojem storitev e-uprave, digitalnega zaupanja in varnosti, digitalnih spretnosti in znanj ter podjetništva;
- (f) spodbujanju turizma ter kulturne in naravne dediščine;
- (g) vlaganju v mlade, izobraževanje ter znanje in spretnosti, med drugim z razvojem in izvajanjem skupnih programov na področju izobraževanja, poklicnega in drugega usposabljanja ter infrastrukture za podporo skupnim mladinskim dejavnostim;
- (h) spodbujanju lokalnega in regionalnega upravljanja ter krepitvi načrtovalnih in upravnih zmogljivosti lokalnih in regionalnih organov;
- (i) krepitvi konkurenčnosti, poslovnega okolja ter razvoja malih in srednjih podjetij, trgovine in naložb, med drugim s spodbujanjem in podpiranjem podjetništva, zlasti malih in srednjih podjetij, ter z razvojem lokalnih čezmejnih trgov in internacionalizacijo;
- (j) krepitvi raziskav, tehnološkega razvoja, inovacij in digitalnih tehnologij, med drugim s spodbujanjem skupne rabe človeških virov, ***skupne krepitve zmogljivosti na področju raziskovalnih in inovacijskih sistemov, skupnimi programi mobilnosti in štipendijskimi programi, ki naj bi spodbujali načelo znanstvene odličnosti***, ter skupne rabe objektov za raziskave in tehnološki razvoj.

PRILOGA IV

Seznam ključnih kazalnikov smotrnosti

Naslednji seznam ključnih kazalnikov smotrnosti se uporablja kot pomoč pri merjenju prispevka Unije k doseganju [...] specifičnih ciljev instrumenta *IPA III*:

1. sestavljeni kazalnik³⁵ [...] *napredka upravičenk iz Priloge I* na temeljnih področjih, na katera se navezujejo politična merila [...] (vključno z demokracijo, pravno državo (sodstvo, boj proti korupciji in boj proti organiziranemu kriminalu) in *temeljnimi* [...] pravicami, *vključno s svobodo medijev*), *pa tudi na področju dobrih sosedskih odnosov* (vir: Evropska komisija).
2. [...] *Napredek upravičenk iz Priloge I* pri reformi javne uprave (vir: Evropska komisija).
3. *Sestavljeni kazalnik [...] napredka upravičenk iz Priloge I pri usklajevanju* s pravnim redom EU (vir: Evropska komisija).
4. Sestavljeni kazalnik [...] *napredka upravičenk iz Priloge I na* temeljnih področjih gospodarskih meril (delujoče tržno gospodarstvo in konkurenčnost) (vir: Evropska komisija).
5. Javni izdatki za socialno varnost (odstotek BDP) (vir: ILO) ali stopnja zaposlenosti (vir: [...] *uradni* statistični podatki).
6. Digitalna vrzel med upravičenkami in povprečjem EU (vir: Evropska komisija, indeks DESI).
7. Točkovanje oddaljenosti od meje (Doing Business) (vir: Svetovna banka).

³⁵ Tri sestavljene kazalnike oblikuje Evropska komisija na podlagi poročil o širitvi, ki podatke črpajo iz več neodvisnih virov.

8. Energijska intenzivnost, merjena v smislu primarne energije in BDP (vir: Eurostat).
9. Zmanjšanje ali preprečitev nastanka emisij toplogrednih plinov (kiloton ekvivalenta CO₂) ob podpori EU.
10. [...]

Kazalniki bodo po potrebi razčlenjeni po spolu.